

„Przeglądu Naukowej Literatury Zootechnicznej” wydawanego przez PTZ. Przegląd ten, w warunkach bardzo utrudnionego lub niemożliwego w wielu małych ośrodkach dostępu do obcojęzycznej literatury naukowej, był prawdziwym „oknem na świat” polskich zootechników, stanowiąc nieocenione źródło wiedzy o dokonaniach nauki światowej.

Za całokształt działalności zawodowej Profesor Znaniecka została odznaczona dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Honorową Odznaką PTZ im. Michała Oczapowskiego.

Była niezwykle pracowita, dokładna i skrupulatna, przy tym ujmująco skromna, pogodna, z ogromnym poczuciem humoru. Do końca swego życia niosła pomoc innym, pomagała w nauce języków obcych dzieciom sąsiadów, brała udział w akcjach charytatywnych, przeznaczając część swojej emerytury na pomoc rodzinom wielodzietnym. Dla wszystkich, którzy ją znali, stanowiła nie tylko wzór pracownika nauki, lecz także wzór prawego i szlachetnego człowieka.

Stefania Smulikowska

Wspomnienie o Doktorze Leonie Lassocie

W dniu 14 września 2003 roku zmarł dr Leon Lassota, emerytowany pracownik Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt w Jabłonie. Odszedł człowiek, którego całe życie zawodowe było związane z nauką o żywieniu zwierząt i zootechniką.

Leon Lassota urodził się 14.10.1925 r. w Trzcinkowszczyźnie na Polesiu, gdzie rodzice mieli niewielkie gospodarstwo rolne. Po ukończeniu szkoły powszechnej uczęszczał do polskiego gimnazjum w pobliskim Kobryniu, a po sowieckiej aneksji Polesia – do białoruskiej szkoły średniej. Po wprowadzeniu okupacji niemieckiej pracował jako robotnik rolny. Po wojnie, w ramach repatriacji, cała Jego rodzina została osiedlona w poniemieckim gospodarstwie w Balczewie k. Inowrocławia (Kujawy). Przerwaną wojną naukę podjął w gimnazjum rolniczym w Bydgoszczy, które ukończył w 1947 roku jako eksternista. Następnie studiował na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego, przedstawiając w 1950 roku pracę z zakresu odchowu prosiąt. Po studiach rozpoczął pracę zawodową w bydgoskim oddziale Instytutu Zootechniki, a następnie, od 1955 roku do momentu przejścia na emeryturę (1990 rok), był na stałe związany z Instytutem Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN w Jabłonie.

Doktor Leon Lassota umiejętnie łączył wiedzę naukową z praktyką zootechniczną, co obecnie jest już coraz rzadziej spotykane.

Zainteresowania naukowe Leona Lassoty od początku kariery zawodowej koncentrowały się na żywieniu świń, a przede wszystkim na określaniu ich potrzeb żywieniowych na białko i energię. Wśród pierwszych Jego publikacji należy wymienić pracę pt. „Bilans energii i azotu u ossesków świń”, będącą przedmiotem rozprawy doktorskiej wykonanej pod kierunkiem prof. Jana Kielanowskiego. Przeprowadzony w niej bilans energii w organizmie zwierzęcia został wykonany metodami zastosowanymi w tej dziedzinie nauki po raz pierwszy. W niedługim okresie metody te znalazły się na liście standardowych oznaczeń i zaistniały, między innymi, jako szczególnie dorobek naukowy Instytutu. Już w tym okresie dr Leon Lassota dał się poznać jako naukowiec o nadzwyczajnej sumienności i wręcz drobiazgowej dokładności, podejmujący badania wymagające wielkiego nakładu pracy. O tych Jego walorach mógł naocznie się przekonać piszący to wspomnienie, na podstawie wieloletnich, wspólnych badań nad przemianą białka i energii u loch, które dr Lassota wykonywał w latach osiemdziesiątych. Leon Lassota był doktorem, ale według powszechnej opinii Jego wiedza naukowa była znacznie wyższa niż posiadany tytuł naukowy. Był emocjonalnie związany z Instytutem od początku jego istnienia, nie wyobrażał sobie życia bez niego, czego wyrazem była częsta obecność m.in. w Zakładzie Przemiany Białka i Ener-

gii, nawet kiedy był już na emeryturze. Wizyty te wpisane były w stałe dyskusje naukowe, z jednej strony związane z bieżącą działalnością Zakładu, z drugiej natomiast strony dr Lassota starał się być inspiratorem, szczególnie dla młodych pracowników, nowych pomysłów naukowych. Inspiracje te były wynikiem aktywnego, bieżącego śledzenia krajowego i światowego dorobku naukowego z zakresu żywienia świń.

Kontakt dr Lassoty z praktyką zootechniczną, to przede wszystkim udział w organizacji zaplecza surowcowego zakładów mięsnych w Bydgoszczy i Płocku, gdyż przez 5 lat był cenionym konsultantem Centrali Przemysłu Mięsnego w zakresie żywienia i poubojowej klasyfikacji żywca bekonowego. Praktyczną wiedzę pogłębił podczas 6-miesięcznej fizycznej pracy w fermach amerykańskich, a także w trakcie pobytu (w latach 1967-1969) na Kubie, gdzie m.in. zajmował się zagadnieniem wykorzystania w żywieniu świń odpadów przemysłu cukrowniczego.

Wspominając dr Lassotę nie można pominąć Jego roli jako popularyzatora nauki. Jest On autorem szeregu opracowań, które publikował m.in. w „Przeglądzie Hodowlanym” i „Trzodzie Chlewniej”. Warto nadmienić, że część publikacji opracował będąc już na emeryturze, m.in. był współautorem „Słownika terminologii zootechnicznej” (PTZ, Warszawa 1995).

W latach 1971-1988 dr Lassota uczestniczył, jako polski przedstawiciel, w zespole grupy roboczej RWPG zajmującej się u zwierząt określeniem wartości odżywczej pasz oraz zapotrzebowania na białko i energię. Z zadania tego wywiązał się wyjątkowo dobrze, czego wyrazem było specjalne wyróżnienie Ministra Rolnictwa. Bardzo pomocne w realizacji tego zadania okazały się wcześniejsze doświadczenia zdobyte podczas zagranicznych stażów naukowych na uniwersytetach w Minnesocie i Ithaca (1961-1962), gdzie m.in. podpatrywał organizację badań żywieniowych prowadzonych na świniami i bydlę mięsnym. Nie bez znaczenia okazał się także fakt, że Leon Lassota znał kilka języków obcych, którymi swobodnie się posługiwał. Pod koniec pracy zawodowej został członkiem zespołu do opracowania krajowych norm żywienia (1993). Był znanym ekspertem z zakresu systemów energetycznego wartościowania pasz. Działalność społeczna dr Lassoty związana była również z wyuczonym zawodem zootechnika. Brał czynny udział w realizacji zadań Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, np. poprzez uczestnictwo w grupach roboczych przygotowujących krajowe i zagraniczne zjazdy Europejskiej Federacji Zootechnicznej. W latach 1978-1980 był przewodniczącym warszawskiego Koła PTZ i przez kolejne 3 lata zastępcą członka Zarządu Głównego. Pod Jego przewodnictwem Koło warszawskie było najliczniejsze (ponad 300 osób) w kraju, a spotkania członków Towarzystwa odbywały się nadzwyczaj regularnie. Tak aktywna działalność na rzecz PTZ wyróżniona została m.in. w 2000 roku Honorową Odznaką Towarzystwa.

Poza pracą zawodową, bardzo interesował się historią Polski. Pielęgnował również pamięć o swoich wschodnich korzeniach, często odwiedzając miejsca z lat młodości. Charakteryzowała Go niespotykana chęć poznania świata, czego wynikiem były, na ile Mu pozwalał stan zdrowia, częste podróże, aż do dnia

poprzedzającego planowane, kolejne spotkanie z przyrodą polskich Tatr.

Odszedł nagle. W piękne, wrześnieowe popołudnie został pochowany na cmentarzu w Jabłonie w pobliżu grobu Rodziców, którymi opiekował się do końca ich życia. Obok Rodziny żegnało Go liczne grono przyjaciół i kolegów. Nam, z którymi przyjaźń i więź zawodową utrzymywał do ostatnich dni, trudno sobie wyobrazić, że nie „wpadnie” na chwilę w odwiedziny, zainspirowany

do dyskusji przez aktualne wyniki ciekawych badań naukowych. Szczególnie trudno sobie wyobrazić, że zabraknie nam Seniora grupy, która zawsze spotykała się w okresie okołoswiątecznym, aby złożyć sobie życzenia. Tak trudno uwierzyć, że w grudniu roku 2003 i w kolejne wigilie Bożego Narodzenia nie podzielimy się już z Nim świątecznym opłatkiem.

Henryk Fandrejewski

Spis treści „Przeglądu Hodowlanego” – rocznik 2003

- Adamczyk K., Szarek J., Skrzyński P., Zapletal P.:** Określanie masy ciała bydła i innych zwierząt gospodarskich; s. 9, nr 7
- Baranowski A.:** Skład chemiczny oraz wartość pokarmowa zielonki i kiszonki z kukurydzy transgenicznej; s. 28, nr 4
- Baranowski A.:** Kiszonka z kukurydzy transgenicznej w żywieniu opasów i krów mlecznych; s. 13, nr 5
- Baranowski A.:** Skład chemiczny i wartość pokarmowa ziarna kukurydzy transgenicznej w żywieniu drobiu; s. 24, nr 6
- Baranowski A.:** Skład chemiczny i wartość pokarmowa ziarna kukurydzy transgenicznej w żywieniu trzody chlewnej; s. 23, nr 7
- Baranowski A., Klewec J., Ryniewicz Z.:** Poziom wybranych składników mineralnych w osoczu krwi macioerek wysokoplennych w zależności od stanu fizjologicznego; s. 1, nr 2
- Barłowska J., Litwińczuk A.:** Sezonowość produkcji i jakość mleka towarowego w regionie środkowowschodniej Polski; s. 1, nr 4
- Bereza M., Gelner E.:** Maty legowiskowe o działaniu antybakteryjnym dla bydła mlecznego; s. 30, nr 1
- Bernatowicz E., Reklewska B.:** Bioaktywne składniki białkowej frakcji mleka; s. 1, nr 3
- Bielanski P.:** Czy mięso królicze trafi na nasze stoły?; s. 32, nr 7
- Bielanski P.:** Warunki utrzymania królików; s. 20, nr 8
- Bis-Wencel H.:** Immunologiczne przyczyny zaburzeń płodności; s. 31, nr 10
- Borkowska D., Januś E.:** Związek między koncentracją mocznika a dzienną wydajnością mleka, zawartością w nim białka, tłuszczu i komórek somatycznych; s. 10, nr 12
- Brzozowski M.:** Bezwłose króliki – możliwości ich wykorzystania; s. 23, nr 1
- Brzozowski M.:** Hodowla królików – wielkofermowa czy przydomowa?; s. 23, nr 2
- Brzozowski P.:** Długowieczność – najważniejsza cecha funkcjonalna bydła mlecznego; s. 8, nr 1
- Brzozowski P.:** Znaczenie budowy wymienia w hodowli bydła; s. 12, nr 12
- Budzyński M., Hetman M., Zamoyska A.:** VI Ogólnopolski Czempionat Koni Małopolskich; s. 18, nr 8
- Budzyński M., Krupa W., Zamoyska A.:** Terapeutyczny wpływ zwierząt na ludzi; s. 30, nr 9
- Budzyński M., Sadowska-Pszczółka J., Zamoyska A.:** Oddziaływanie ogierów i klaczy na efekty pracy hodowlanej; s. 24, nr 10
- Cegła M., Szewczyk A., Wieczorek J., Kareta W.:** Sposoby rozpoznawania ciąży u swni w aspekcie ekonomicznym; s. 13, nr 8
- Cegła M., Pietraszek J., Drabik S., Kareta W., Wieczorek J., Kmak W.:** Ograniczenie jałowoci macioerek dzięki wczesnemu wykrywaniu ciąży; s. 14, nr 11
- Dankowski A., Kołodziejska A., Kijowski J.:** Chów owiec we wsi Małocin 10 lat później; s. 21, nr 5
- Denaburski J., Bąk T.:** Normy i zalecenia dotyczące postępowania i ochrony trzody chlewnej podczas cyklu produkcyjnego; s. 16, nr 8
- Denaburski J., Bąk T.:** Zapewnienie dobrostanu zwierzętom gospodarskim staje się koniecznością; s. 27, nr 9
- Drożdż A.:** Możliwości zwiększenia efektywności produkcji „jagniąt mlecznych” w górach; s. 24, nr 7
- Dziedzic R.:** Działalność badawcza Katedry Ekologii i Hodowli Zwierząt Łownych AR w Lublinie; s. 30, nr 10
- Dzierżanowska-Góryń D.:** Czy hodowla zwierząt może chronić środowisko? s. 29, nr 11
- Fandrejewski H.:** Aktualne spojrzenie na żywienie swni rosnących; s. 10, nr 1
- Furowicz A.J., Perużyńska A., Czernomyś-Furowicz D.:** Wścieklizna – choroba zwierząt i człowieka, etiopatogeneza i epidemiologia; s. 25, nr 1
- Furowicz A.J., Perużyńska A., Czernomyś-Furowicz D.:** Epidemiologia wścieklizny zwierząt na świecie; s. 26, nr 2
- Gacek L.A.:** Rozpoczęcie produkcji żywca króliczego; s. 32, nr 5
- Gancarz J., Ruda M., Kuźmik M., Budzyński M., Zamoyska A.:** Charakterystyka wybranych ośrodków jeździeckich i rekreacyjnych na terenie województwa podkarpackiego; s. 31, nr 9
- Gancarz J., Grodzki W., Ruda M., Budzyński M., Zamoyska A.:** Charakterystyka ośrodków hodowli koni huculskich w województwie podkarpackim; s. 17, nr 11
- Gancarz J., Ruda M., Budzyński M., Zamoyska A.:** Charakterystyka genealogiczna i biometryczna koni huculskich utrzymywanych w wybranych ośrodkach województwa podkarpackiego; s. 22., nr 12
- Grodzki W., Gancarz J., Ruda M.:** Dobre czasy dla hucula; s. 25, nr 4
- Jamrozik J.:** Ocena wartości hodowlanej bydła mlecznego w Kanadzie; s. 2, nr 11
- Januś E.:** Liczba komórek somatycznych w mleku krów o różnej kondycji; s. 12, nr 7
- Jarmuż W., Reklewski Z.:** System utrzymania i użytkowania krów mlecznych na przykładzie fermy doświadczalnej IGIHZ PAN w Jastrzębku; s. 34, nr 3
- Jasiorowski H.:** O większą rolę i znaczenie polskich przedstawicielskich organizacji rolniczych; s. 5, nr 5
- Jasiorowski H.:** Uporządkujmy nasze „zoo-techniczne podwórko” przed wstąpieniem do Unii Europejskiej; s. 22, nr 9
- Jeżewska G., Jakubczak A.:** Lis pospolicie pastelowy – historia hodowli i stan aktualny; s. 28, nr 10
- Jędraszczuk J.:** Możliwości zastosowania ultrasonografii w badaniu narządu rozrodczego buhaja; s. 15, nr 7
- Kaproń M.:** Działalność naukowo-badawcza Katedry Hodowli i Użytkowania Koni AR w Lublinie; s. 21, nr 10
- Kareta W., Cegła M., Kmak W., Drabik S.:** Inseminacja owiec górskich w nowych warunkach technologicznych. Cz. III. Rozród podczas wypasu na halach i w przyzagrodowym utrzymaniu owiec; s. 20, nr 1
- Kinal S., Preś J., Bodarski R.:** Zaburzenia metaboliczne i fizjologiczne u krów wysoko wydajnych wywołane niewłaściwym żywieniem; s. 23, nr 3
- Komorowska D.:** Zmiany w produkcji mleka w Polsce i krajach Unii Europejskiej; s. 5, nr 1
- Kotowski K.:** Zakażenie parwowirusowe swni – zapobieganie; s. 10, nr 2
- Kotowski K.:** Znaczenie selenu w produkcji trzody chlewnej; s. 20, nr 4
- Kowalska D.:** Potrzeby witaminowe królików; s. 26, nr 6
- Krencik D.:** Praca hodowlana w stadzie bydła mlecznego; s. 12, nr 3
- Krupiński J., Martyniuk E., Reklewski Z.:** Stan i perspektywy ochrony zasobów genetycznych w Polsce; s. 1, nr 9
- Kubasiewicz L., Nowak P.:** Schistosomia u cieląt na terenie byłych województw kieleckiego i łódzkiego; s. 8, nr 2
- Kucharska A.:** Wypas zwierząt trawożernych w ochronie bioróżnorodności; s. 31, nr 2
- Kupczyk A.:** Opłacalność produkcji mleka w Polsce; s. 5, nr 12
- Kwiecińska K.:** Znaczenie ksiąg stadnych zwierząt hodowlanych; s.18, nr 12
- Lach Z.:** Narzędzia do oceny prawidłowego zarządzania stadem krów mlecznych; s. 8, nr 6
- Lechowska J., Kusz D.:** Wartość rozplodowa loch zarodowych rasy polskiej białej zwistouchej wpisanych do rejestru użytkowości rozplodowej; s. 17, nr 4
- Lipecka C.:** Katedra Hodowli Owiec i Kóz AR w Lublinie; s. 26, nr 10
- Litwińczuk A., Florek M., Skalecki P.:** Systemy klasyfikacji i oceny tusz wołowych; s. 10, nr 11